KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 16. maj 2000

om Spaniens statsstøtte til fordel for virksomheden Asociación General Agraria Mallorquina SA (AGAMA SA)

(meddelt under nummer K(2000) 1401)

(Kun den spanske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2000/631/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 1255/1999 af 17. maj 1999 om den fælles markedsordning for mælk og mejeriprodukter [1],

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med denne artikel [2], og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFORLØB

(1) Kommissionen blev via en klage underrettet om, at Spanien havde ydet statsstøtte til virksomheden Asociación General Agraria Mallorquina (i det følgende benævnt »AGAMA SA«).

(2) Ved telex af 4. december 1995 anmodede Kommissionen de spanske myndigheder om oplysninger om denne støtte, og ved telex af 7. januar 1997 sendte den en rykkerskrivelse, idet anmodningen om oplysninger ikke var blevet besvaret.

(3) Ved brev af 16. maj 1997 underrettede Kommissionen den spanske regering om sin beslutning om at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 87, stk. 2, vedrørende ovennævnte støtte.

(4) Ved brev af 14. juli 1997, 22. april 1998, 20. maj 1998 og 18. marts 1999 fremsatte de spanske myndigheder deres bemærkninger.

(5) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* [3]. Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til den omhandlede støtte.

(6) Kommissionen har ikke modtaget bemærkninger fra interesserede parter.

II. DETALJERET BESKRIVELSE AF STØTTEN

(7) Støttemodtageren er virksomheden AGAMA SA, der er beskæftiget med forarbejdning og afsætning af mejeriprodukter på Mallorca (Illes Balears). AGAMA SA er den eneste virksomhed, der beskæftiger sig med industriel forarbejdning og afsætning af mejeriprodukter i den balearisk øgruppe.

(8) I august 1990 indgav AGAMA SA anmeldelse om betalingsstandsning. Balearernes regionalregering besluttede at intervenere gennem den offentlige virksomhed Semilla SA, efter at virksomheden Inmark SA havde udarbejdet en gennemførlighedsanalyse, hvori der foresloges forskellige foranstaltninger med henblik på at sikre virksomhedens overlevelse, herunder personalenedskæring, forhandling med kreditorerne om virksomhedens gæld og kapitaltilførsel.

(9) Semilla SA udbetalte et beløb på 176 mio. ESP (1 057 781,30 EUR) til AGAMA SA, svarende til 20 % af dennes gæld til private finansieringsinstitutter, hvormed virksomheden blev i stand til at tilbagebetale denne del af gælden. Finansieringsinstitutterne eftergav 706 mio. ESP (4 243 145,46 EUR), svarende til 80 % af deres samlede fordringer på i alt 882 mio. ESP (5 300 926,76 EUR).

[1] EFT L 160 af 26.6.1999, s. 48.
[2] EFT C 204 af 4.7.1997, s. 6.
[3] Se fodnote 2.

(10) Semilla SA udbetalte desuden et beløb på 272 mio. ESP (1 634 752,92 EUR) til AGAMA SA svarende til 85 % af dennes gæld til mælkeproducenter, hvormed virksomheden blev i stand til at tilbagebetale denne del af gælden. Mælkeproducenterne eftergav i gennemsnit 15 % af deres fordringer (ca. 47 mio. ESP) på i alt 319 mio. ESP (1 917 228,61 EUR). Til gengæld for tilbagebetalingen af en stor procentdel af deres fordringer solgte mælkeproducenterne 6 681 aktier i AGAMA SA til Semilla SA til en pris af 1 700 ESP (10,22 EUR) pr. aktie, hvis nominelle værdi var på 10 000 ESP (60,10 EUR). Endvidere havde Semilla SA den 20. maj 1991 for et beløb på 1 mio. ESP (6 010,12 EUR) indgået en aftale med virksomheden Paslac SA (privat firma med aktier i AGAMA SA) om købsoption på 11 674 aktier i AGAMA SA, som Paslac SA ejede, til en pris af 71 mio. ESP (426 718,59 EUR), svarende til 6 081 ESP pr. aktie (36,55 EUR).

(11) Den 7. maj 1991 overførte Semilla SA endvidere 146 mio. ESP (877 477,67 EUR) til AGAMA's driftskapital, et beløb, som skulle tilbagebetales til Semilla SA.

(12) På daværende tidspunkt havde Semilla følgende kapitalinteresser i AGAMA SA: 176 mio. ESP (1 057 781,30 EUR) til tilbagebetaling af gæld til de private finansieringsinstitutter, 272 mio. ESP (1 634 752,92 EUR) til tilbagebetaling af gæld til mælkeproducenter, og 146 mio. ESP (877 477,67 EUR) som tilskud til AGAMA's driftskapital, alle beløb i form af lån, der skulle tilbagebetales til Semilla SA. Desuden havde Semilla SA tegnet aktier for 11 mio. ESP (66 111,33 EUR) og købsoption for 1 mio. ESP (6 010,12 EUR). Den samlede deltagelse beløb sig til 606 mio. ESP (3 642 133,35 EUR), som med renter kom op på 663 mio. ESP (3 984 710,25 EUR).

(13) Den 3. april 1992 solgte Semilla SA sine aktier og sin købsoption til aktier i AGAMA SA til Granjas Braut SA og Granjas Son Seat SAT til en samlet pris, inklusive tilbagebetaling af AGAMA's gæld til Semilla, af 677 mio. ESP (4 068 851,65 EUR). Blandt de fire virksomheder med nogenlunde samme soliditetsgrad, som var interesserede i at overtage AGAMA SA, valgte Balearernes regionalregering det økonomisk mest fordelagtige tilbud. Men efter at have foretaget en første udbetaling på ca. 184 mio. ESP (1 105 862,27 EUR) til Semilla SA, fik køberne (som allerede havde gjort brug af deres forkøbsret til aktier i AGAMA SA) økonomiske problemer og kunne ikke opfylde deres betalingsforpligtelser til Semilla SA

(14) Under disse omstændigheder afslog Semilla SA anmodningen om betalingshenstand fra Granjas Braut SA og Granjas Son Seat SAT og hævede salgskontrakten med pålæggelse af den højeste sanktion, som kontraktbestemmelserne gav mulighed for: 30 %. Som følge heraf kunne Semilla SA tilbagekøbe aktierne i AGAMA SA. Denne operation medførte et regnskabsmæssig tab for Semilla SA på 91 mio. ESP (546 921,02 EUR).

(15) Efter at Semilla SA havde generhvervet AGAMA SA, udarbejdede Ernest & Young en omstruktureringsplan, hvori det i konklusionerne var anført, at AGAMA's økonomiske aktivitet ville blive rentabel, hvis der blev truffet følgende foranstaltninger: indskrænkning af virksomhedens produktive kapacitet, rationalisering af slutprodukterne (dvs. indstilling af den produktion, der kun gav en lille avance og forøgelse af den produktion, der indbragte virksomheden en god fortjeneste), forbedring af varemærkets image og nedsættelse af produktionsomkostningerne. Ifølge denne plan ville virksomheden regnet fra 31. december 1992 udvise positive resultater fra og med 1997. (Rent faktisk begyndte virksomheden at give overskud allerede i 1996, et år tidligere end forudset). Endvidere blev Semilla's beholdning af aktier i AGAMA SA samt AGAMA's gæld til Semilla SA overført til Balearernes regionalregering af driftsmæssige årsager.

(16) I september 1994 besluttede Balearernes regering at yde et kapitaltilskud på 548 mio. ESP (3 293 546,33 EUR), heraf 213 mio. ESP (1 280 155,78 EUR) i form af tilførsel af ny kapital og 335 mio. ESP (2 013 390,55 EUR) i form af konvertering til egenkapital af AGAMA's gæld til Semilla SA, som efterfølgende var blevet overført til Balearernes regionalregering.

(17) AGAMA's private aktionærer (mælkeproducenter), som besad 3 % af kapitalen, deltog også i kapitaltilførslen (med ca. 16 mio. ESP eller 96 161,94 EUR).

(18) Endvidere opnåede AGAMA SA i juni 1994 et lån i finansieringsinstituttet La Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona (herefter »La Caixa«) på 500 mio. ESP (3 005 060,52 EUR) med selvskyldnerkaution fra Balearernes regionalregering. Dette lån blev afviklet i marts 1998. De spanske myndigheder forelagde en erklæring fra ovennævnte regionalregerings finansforvaltning, hvori den forpligtede sig til, såfremt garantien blev aktualiseret, at tilbagesøge beløbet fra AGAMA SA. I samme periode modtog AGAMA SA desuden andre lån fra private finansieringsinstitutter, uden statsgaranti, til en værdi af ca. 300 mio. ESP (1 803 036,31 EUR). Disse lån blev afviklet i juni 1999.

(19) De spanske myndigheder har beregnet støtteelementet i denne garanti i overensstemmelse med bestemmelserne i punkt 38 i Kommissionens meddelelse [4]. Støtteelementet i garantien er lig med forskellen mellem den rentesats, som AGAMA SA skulle have betalt på det frie marked (mellem 12 og 9,25 %), og den sats, virksomheden faktisk opnåede i kraft af garantien (MIBOR-renten plus 0,5 %), svarende til en forskel på omkring 0,95 %.

[4] EFT C 307 af 13.11.1993, s. 3.

(20) AGAMA's passiver bestod af et lån på 500 mio. ESP (3 005 060,52 EUR) med statsgaranti og forskellige andre lån uden garantistillelse til en værdi af 300 mio. ESP (1 803 036,31 EUR). Heraf skulle 580 mio. ESP (3 485 870,21 EUR) anvendes til at genoprette driftskapitalen med betalingen af den gæld, Granjas Braut og Granjas Son Seat SAT havde oparbejdet, da de var ejere af AGAMA SA, og 205 mio. ESP (1 232 074,81 EUR) til betaling af fratrædelsesgodtgørelse til arbejdstagerne i forbindelse med personalenedskæringen. Dette beløb på i alt 785 mio. ESP (4 717 945,02 EUR) repræsenterer de omkostninger, der er forbundet med den i punkt 15 beskrevne omstruktureringsplan.

(21) AGAMA SA har gennemført en betydelig personalenedskæring (fra 244 ansatte i 1990 til 51 i 1997) og har reduceret virksomhedens mejeriproduktionskapacitet med 30 % (fra 35 mio. liter i 1990 til 22 mio. liter i 1996). Mere præcist er der truffet følgende foranstaltninger:

a) ledelsen har indstillet produktionen af pasteuriseret mælk — med et aftapningspotentiale på 15,5 mio. liter årligt; de fjernede maskiner er ikke blevet erstattet

b) aftapningen af steriliseret mælk i glasflasker er blevet indstillet — med et aftapningspotentiale på 15 mio. liter om året

c) to UHT TBA-300 Tetra Pak-aftappemaskiner er blevet erstattet med en maskine af bedre kvalitet, men med mindre kapacitet end de to andre tilsammen.

(22) I 1996 begyndte AGAMA SA at få overskud (meget lille), og allerede i 1998 var det oppe på 173 097 000 ESP (1 040 333,92 EUR). Driftsresultatet var på 93 743 000 ESP (563 406,78 EUR) i 1996, 6 212 000 ESP (37 334,87 EUR) i 1997 og 178 260 000 ESP (1 071 364,18 EUR) i 1998. Omsætningen var i 1996 på 2 093 mio. ESP (12 579 183,35 ESP), i 1997 på 1 814 mio. ESP (10 902 359,57 EUR) og i 1998 på 1 903 mio. ESP (11 437 260,35 EUR). I slutningen af 1996 blev virksomheden solgt til højeste pris på grundlag af en offentlig licitation, hvor fire private virksomheder afgav tilbud.

(23) AGAMA SA fik henstand med betalingen af socialsikringsbidrag til socialsikringshovedkassen ved beslutning af 11. maj 1992 og 3. juni 1994. Der blev betalt renter til den lovbestemte rentesats, og gælden blev afviklet i form af 60 månedlige afdrag, sidste gang i juni 1999.

(24) Da der ikke var modtaget noget svar fra de spanske myndigheder, indledte Kommissionen proceduren i henhold til EF-traktatens artikel 88, stk. 2, idet den var i tvivl med hensyn til garantien fra Balearernes regering for La Caixas lån til AGAMA SA, statens kapitaltilførsel via den offentlige virksomhed Semilla SA, overtagelsen i egenskab af kreditor af AGAMA's gæld til finansieringsinstitutter og andre kreditinstanser samt den henstand med betaling af gæld, der var bevilget af socialsikringshovedkassen. Kommissionen fandt, at undtagen i de tilfælde, hvor de spanske myndigheder kunne bevise det modsatte, udgjorde alle de beløb, som de offentlige myndigheder havde ydet AGAMA SA, statsstøtte, og den anmodede de spanske myndigheder om at præcisere antal og størrelse.

III. **KOMMENTARER FRA SPANIEN**

(25) De spanske myndigheder svarede, at de ikke havde anmeldt støtten til Kommissionen, fordi der efter deres mening ikke var tale om statsstøtte, men om en transaktion, der svarede til, hvad en privat investor ville have foretaget sig. De mente, at Balearernes regionalregering havde sikret en økonomisk forvaltning af AGAMA SA, som satte virksomheden i stand til at opnå fremragende resultater.

(26) I maj 1991, efter AGAMA's anmeldelse af betalingsstandsning og på baggrund af de potentielle sociale virkninger af denne beslutning (størsteparten af øens mælkeproducenter solgte deres produktion til AGAMA SA), besluttede Semilla SA med bistand fra virksomheden Inmark SL, der er specialiseret i driftsøkonomi, at erhverve kapitalinteresser i AGAMA SA og iværksætte en række foranstaltninger, som Inmark SL havde foreslået i en undersøgelse, med henblik på at sikre virksomhedens overlevelse.

(27) I april 1992 solgte Semilla SA aktierne i AGAMA SA til Granjas Braut og Granjas Son Seat SAT til en pris, der var en smule højere end den investerede kapital. Da de nye ejere ikke opfyldte deres betalingsforpligtelser til Semilla SA, hævede denne salgskontrakten og pålagde den højeste sanktion. Denne transaktion indebar et regnskabsmæssigt tab på 91 mio. ESP (546 921,02 EUR) for Semilla SA. De spanske myndigheder mener ikke desto mindre, at denne operation svarede til den løsning, en privat kreditor ville have valgt som den mindst kostbare. Eftersom de udestående skyldige betalinger beløb sig til ca. 500 mio. ESP (3 005 060,52 EUR), ville Semilla SA have lidt et meget større tab, hvis den ikke havde hævet kontrakten.

(28) Efter at Semilla SA havde generhvervet AGAMA SA, var det statens hensigt at sanere virksomheden, så den kunne give et tilfredsstillende afkast, med henblik på at sælge den til den private sektor til højeste pris. Det blev besluttet at foretage en kapitaltilførsel. Også AGAMA's private aktionærer deltog i kapitaltilførslen. Efter de spanske myndigheders mening indikerer denne kapitaltilførsel, at staten handlede, som en privat investor ville have gjort.

(29) AGAMA SA opnåede et lån på 500 mio. ESP (3 005 060,52 EUR) med selvskyldnerkaution fra Balearernes regionalregering, et lån, som blev afviklet i marts 1998. I løbet af denne periode modtog virksomheden lån fra private finansieringsinstitutter, uden statsgaranti, til en værdi af ca. 300 mio. ESP (1 803 036,31 EUR), der blev afviklet i juni 1999. Ifølge de spanske myndigheder var disse lån nødvendige for at kunne omstrukturere virksomheden.

(30) Selv om disse foranstaltninger efter Kommissionens mening udgør statsstøtte, gør de spanske myndigheder gældende, at de er i overensstemmelse med Kommissionens kriterier for omstruktureringsstøtte. Dette synspunkt baserer de på følgende:

a) Hvad angår genoprettelse af rentabiliteten havde Ernest & Young udarbejdet en detaljeret omstruktureringsplan, som blev gennemført fuldstændigt; AGAMA's rentabilitet kunne genetableres på meget kort tid, hvilket bevises af, at AGAMA SA i slutningen af 1996 blev solgt til den private sektor til det mest fordelagtige af de fire bud, der var indgivet på grundlag af en offentlig licitation.

b) Hvad angår forhindring af konkurrencefordrejende virkninger, blev produktionskapaciteten nedskåret med 30 %, og også antallet af ansatte blev nedskåret; AGAMA SA har aldrig solgt sine produkter til en pris under kostprisen.

c) Hvad angår kravet om, at støtten skal stå i et rimeligt forhold til omstruktureringsomkostningerne og -fordelene, udgør støtten en »de minimis«-plan, som følgelig ikke har givet virksomheden en overskudslikviditet, som det fremgår af balancen; støtten har heller ikke tjent til at nedsætte virksomhedens finansielle byrder, eftersom det af balancen fremgik, at virksomhedens passiver androg 800 mio. ESP (4 808 096,84 EUR); desuden ydede private finansieringsinstitutter lån til AGAMA SA til en værdi af ca. 300 mio. ESP (1 803 036,31 EUR) uden statsgaranti:

d) Omstruktureringsplanen blev gennemført fuldstændigt; den blev ikke anmeldt til Kommissionen, fordi de spanske myndigheder ikke mente, at der var tale om statsstøtte.

(31) Med hensyn til klagen, ifølge hvilken AGAMA SA i kraft af statsstøtten solgte sine produkter til en pris under kostprisen, har de spanske myndigheder forelagt AGAMA's salgsfakturaer, som viser, at det aldrig har været tilfældet. Det er imidlertid muligt, at nogle detailhandlere sporadisk har solgt nogle produkter til en pris under kostprisen. En sådan adfærd kan ikke lægges AGAMA SA til last, for så vidt som den er et led i detailhandlernes forretningsstrategi. En sammenligning af gennemsnitsprisen for den mælk, der sælges af AGAMA SA, med gennemsnitsprisen for andre mærker, viser, at virksomheden ikke sælger sine produkter til en pris, der ligger under kostprisen.

(32) Statens indgreb til fordel for AGAMA SA var ligeledes til fordel for mælkeproducenterne, der på denne måde fortsat kunne få forarbejdet og afsat deres mælkeproduktion på trods af øbeliggenheden, som betyder, at de ikke har mulighed for at levere mælk til tilgrænsende områder til konkurrencedygtige priser.

(33) Hvad angår henstanden med betalingen til socialsikringshovedkassen, havde AGAMA SA opnået henstand med socialsikringsbidragene ved beslutning af 11. maj 1992 og 3. juni 1994, som var i overensstemmelse med den almindelige vedtægt for inddrivelse af den sociale sikringsordnings midler, som var stadfæstet ved kongeligt dekret nr. 1937/1995. Artikel 40 omhandler muligheden for at bevilge en afdragsordning eller en ratemæssig betaling af skyldige socialsikringsbidrag, såvel i den frivillige periode som i forbindelse med tvangsfuldbyrdelse, efter forudgående ansøgning fra de ansvarlige for indbetalingen, såfremt det på grund af den økonomiske situation ikke er muligt at betale gælden. Henstand bevilges altid, såfremt der er indgivet en forudgående ansøgning, og de i de gældende bestemmelser fastsatte betingelser er opfyldt. Socialsikringskassen indgår sådanne aftaler om henstand med betaling af udestående fordringer til egen fordel for at sikre sig dækning for sine udestående fordringer. I forbindelse med henstanden er der betalt renter til den lovbestemte rentesats.

IV. **VURDERING AF STØTTEN**

Traktatens artikel 87, stk. 1

(34) I henhold til artikel 37 i forordning (EF) nr. 1255/1999 finder traktatens artikel 87 og 88 anvendelse på produktion og handel med de i forordningens artikel 1 nævnte produkter.

(35) I henhold til traktatens artikel 87, stk. 1, er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

(36) Samhandelen med mælk mellem Fællesskabet og Spanien er af betydeligt omfang, og følgelig kan de pågældende foranstaltninger påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne med dette produkt og fordreje eller true med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige virksomheden AGAMA SA.

Støtteforanstaltningerne til fordel for AGAMA SA

Første periode

(37) I den første periode (august 1990 til april 1992) intervenerede staten til fordel for AGAMA SA gennem den offentlige virksomhed Semilla SA, som udbetalte et beløb på 176 mio. ESP (1 057 781,30 EUR) til AGAMA SA til afvikling af en del af denne virksomheds gæld til finansieringsinstitutter. Disse eftergav 706 mio. ESP (4 243 145,46 EUR), svarende til 80 % af deres fordringer på i alt 882 mio. ESP (5 300 926,76 EUR).

(38) Semilla SA udbetalte desuden et beløb på 272 mio. ESP (1 634 752,92 EUR) til AGAMA SA, svarende til 85 % af dennes gæld til mælkeproducenter, som i gennemsnit eftergav 15 % af deres fordringer på i alt 319 mio. ESP, svarende til 1 917 228,91 EUR. Semilla købte desuden 6 681 aktier i AGAMA SA af mælkeproducenterne til en

yderst fordelagtig pris (1 700 ESP pr. aktie eller 10,22 EUR) sammenlignet med en nominel værdi på 10 000 ESP (60,10 EUR) pr. aktie, dvs. en samlet pris på 11 mio. ESP eller 66 111,33 EUR. Endvidere indgik Semilla for et beløb på 1 mio. ESP (6 010,12 EUR) en aftale om købsoption på 11 674 aktier til en pris svarende til 71 mio. ESP (426 718,59 EUR) ved benyttelse af købsoptionen.

(39) Semilla SA indskød kapital i AGAMA SA til en værdi af 146 mio. ESP (877 477,67 EUR).

(40) Endelig solgte Semilla SA i april 1992 sin kapitalandel i virksomheden AGAMA SA til Granjas Braut og Granjas Son Seat SAT for 677 mio. ESP, svarende til 4 068 851,65 EUR, hvilket var højere end statens investering i virksomheden.

(41) Statens intervention til fordel for AGAMA SA i denne periode indebar ingen økonomiske omkostninger for staten, men derimod en fortjeneste på 71 mio. ESP (426 718,59 EUR) over en 20 måneders periode af en investering på 606 mio. ESP (3 642 133,35 EUR).

(42) De spanske myndigheder mener, at statens indgreb til fordel for AGAMA SA kan sammenlignes med en privat investors adfærd. Forud for indgrebet var der foretaget en gennemførlighedsanalyse af en ekstern konsulent, og det økonomiske slutresultat var positivt for staten.

(43) Ifølge Kommissionens meddelelse til medlemsstaterne om offentlige myndigheders erhvervelse af kapitalinteresser i virksomheder (EF-Bulletin 9-1984), er der tale om ydelse af statsstøtte, når staten tilfører virksomheder ny kapital på betingelser, som ikke ville være acceptable for en privat investor, som er underlagt normale betingelser på markedsøkonomiske vilkår. Dette er tilfældet, når virksomhedens finansielle situation, navnlig gældens struktur og størrelse, indikerer, at der ikke kan forventes et normalt afkast (i form af udbytte eller værdistigninger) af den investerede kapital inden for en rimelig frist.

(44) På baggrund af AGAMA's finansielle situation er det højst usandsynligt, at virksomheden kunne have opnået lån på kapitalmarkedet, idet ingen privat virksomhed, som baserede en beslutning herom på AGAMA's forventede afkast, ville have foretaget en sådan investering.

(45) Kommissionen mener ikke, at staten på daværende tidspunkt kunne forvente et afkast af denne operation, da den ikke rådede over detaljerede overslag (gennemførlighedsanalysen indeholder ikke talmæssige finansielle perspektiver, men begrænser sig til at beskrive de foranstaltninger, der bør iværksættes for at gøre AGAMA SA rentabel). Salget af virksomheden til en tilsyneladende højere pris end omkostningerne ved denne operation, fratager ikke operationen dens støttekarakter, navnlig fordi salget, som i mellemtiden blev annulleret, resulterede i store tab for staten.

(46) Kommissionen mener derfor, at statens indgreb til fordel for AGAMA SA i den første periode (fra august 1990 til april 1992) ikke kan betragtes som svarende til en privat investors handlemåde, men må betragtes som statsstøtte efter traktatens artikel 87, stk. 1. Kommissionen mener ligeledes, at støtteelementet udgør 100 % af de lån, som blev ydet AGAMA SA af Semilla SA på henholdsvis 176 mio. og 272 mio. ESP, og 100 % af kapitaltilskuddet på 146 mio. ESP, og at støttebeløbet må anses for at andrage 594 mio. ESP (3 570 011,90 EUR).

Anden periode

(47) I den anden periode fik de to virksomheder, der havde købt AGAMA SA, økonomiske problemer efter at have foretaget en første betaling (ca. 184 mio. ESP eller 4 068 851,65 EUR) og kunne ikke opfylde deres finansielle forpligtelser (ca. 486 mio. ESP eller 2 920 918,83 EUR) over for Semilla SA i forbindelse med salget. Under disse omstændigheder besluttede Semilla SA at hæve salgskontrakten og generhverve sin kapitalinteresse i AGAMA SA, hvilket indebar et økonomisk tab på 91 mio. ESP (546 921,02 EUR). Dette tab ville have været meget større, hvis kontrakten ikke var blevet hævet. Denne adfærd, som havde til formål at begrænse skadevirkningerne for staten til et minimum, svarer til den adfærd, en privat investor ville udvise.

(48) Efter statens generhvervelse af AGAMA SA som følge af det mislykkede salg fik denne virksomhed økonomiske problemer, og derfor blev der udarbejdet og gennemført en omstruktureringsplan, som havde til formål at omstrukturere driften og produktionen med henblik på nedskæring og modernisering.

(49) I denne sammenhæng besluttedes det at foretage en kapitaltilførsel på 548 mio. ESP (3 293 546,33 EUR). Staten tilførte 213 mio. ESP (1 280 155,78 EUR), og det resterende beløb (335 mio. ESP eller 2 013 390,55 EUR) hidrørte fra konverteringen til egenkapital af en gæld, AGAMA SA havde oparbejdet i forhold til Semilla SA (til afvikling af en gæld til mælkeproducenter på ca. 272 mio. ESP (1 634 752,92 EUR) og til finansieringsinstitutter på ca. 176 mio. ESP

(1 057 781,30 EUR)) efter kreditorernes eftergivelse af en del af gælden. Eftersom Kommissionen mener, at støtteelementet i de lån, der blev ydet til AGAMA SA i 1990, udgjorde 100 % af lånebeløbet, kan denne konvertering imidlertid ikke betragtes som en ny støtte.

(50) AGAMA's private aktionærer (ca. 3 % af samtlige aktionærer) deltog også i kapitaltilførslen i forhold til deres andel i virksomhedens kapital (ca. 16 mio. ESP eller 96 161,94 EUR). Hensigten med dette kapitaltilskud var at sanere virksomheden og opnå et tilfredsstillende afkast med henblik på videresalg til den private sektor.

(51) At alle virksomhedens private investorer deltog i kapitaltilførslen på de samme vilkår som staten, kunne være en grund til at mene, at statens adfærd svarede til en privat investors. Men i betragtning af de private aktionærers yderst begrænsede deltagelse kan statens kapitaltilførsel betragtes som statsstøtte og bør vurderes som sådan.

(52) Balearernes regionalregering stillede en garanti for et lån på 500 mio. ESP (3 005 060,52 EUR), som finansieringsinstituttet La Caixa ([5]) ydede AGAMA SA i juni 1994, og som blev afviklet i marts 1998. Denne garanti udgør statsstøtte efter traktatens artikel 87, stk. 1. I en skrivelse til medlemsstaterne, SG(89) D/4328 af 5. april 1989 ([6]), havde Kommissionen påpeget, at den anser alle statsgarantier for at være omfattet af traktatens artikel 87, stk. 1.

(53) I ovennævnte skrivelse påpegede Kommissionen desuden, at den kun ville acceptere garantier, hvis deres udnyttelse er kontraktmæssigt knyttet til specifikke betingelser, som kan gå så vidt som konkurserklæring for den støttemodtagende virksomhed eller enhver anden lignende procedure. Balearernes regionalregering havde accepteret at inddrive det af garantien dækkede beløb hos AGAMA SA, såfremt garantien udnyttedes. Dette krav kan derfor betragtes som opfyldt.

Den af socialsikringshovedkassen bevilgede henstand med betaling af skyldige socialsikringsbidrag

(54) AGAMA SA fik henstand med betalingen af socialsikringsbidrag til socialsikringshovedkassen. For denne henstand betaltes renter til den lovbestemte rentesats, og gælden blev afviklet i form af 60 månedlige afdrag, det sidste i juni 1999.

(55) I henhold til den generelle lov om social sikring kan der bevilges en afdragsordning eller en ratemæssig betaling af skyldige socialsikringsbidrag, eller det kan bestemmes, at disse bidrag forhøjes. I tilfælde af en sådan henstand tilskrives der morarenter.

([5]) Uden hensyn til karakteren af lånet fra La Caixa.
([6]) Kommissionens skrivelse til medlemsstaterne, SG(89) D/4327 af 5. april 1989, blev efterfølgende erstattet af meddelelse fra Kommissionen om anvendelsen af EF-traktatens artikel 87 og 88 angående statsstøtte i form af garantier (EFT C 71 af 11.3.2000, s. 14).

(56) Socialsikringshovedkassen kan bevilge en afdragsordning eller en ratemæssig betaling af skyldige socialsikringsbidrag. Hovedkassen handler som en offentlig kreditor, der i lighed med en privat kreditor søger at opnå dækning for sit tilgodehavende, og med henblik herpå indgår aftaler med skyldneren om en afdragsordning eller ratemæssig tilbagebetaling. Den rente, der finder anvendelse på denne form for gæld, skal normalt yde godtgørelse for det tab, som kreditor har lidt, som følge af debitors forsinkelse med at opfylde sin forpligtelse til at indfri sin gæld, dvs. morarenter (jf. Domstolens dom af 29. april 1999 i sag C-342/96, Spanien mod Kommissionen ([7])).

(57) Ifølge de spanske myndigheders oplysninger bevilges alle debitorer, der på forhånd anmoder herom, altid henstand eller en ratemæssig betaling af skyldige beløb til socialsikringskassen, når deres økonomiske situation ikke gør det muligt at betale deres gæld, og såfremt betingelserne i den gældende lovgivning er opfyldt. Enhver virksomhed med likviditetsproblemer indrømmes de samme vilkår. Socialsikringskassen accepterer disse løsninger til egen fordel for at sikre/sig dækning for sig tilgodehavende.

(58) Betalingsfaciliteter i form af henstand med betaling af socialsikringsbidrag, der ydes skønsmæssigt til en virksomhed af det organ, hvis opgave det er at opkræve bidragene, udgør statsstøtte efter traktatens artikel 87, stk. 1, såfremt den pågældende virksomhed, henset til størrelsen af den økonomiske fordel, den dermed opnår, klart ikke kunne have opnået tilsvarende ydelser hos en privat kreditor, der i forhold til den indtog samme stilling som nævnte bidragsopkrævende organ (jf. Domstolens dom af 29. juni 1999 i sag C-256/97, Déménagements-Manutention Transport SA ([8])).

(59) Kommissionen har kunnet fastslå, at socialsikringskassens adfærd har givet den mulighed for at opnå dækning for hele sit tilgodehavende via en ratemæssig betalingsordning plus den lovbestemte rente, eftersom hele gælden var afviklet i juni 1999.

(60) Socialsikringskassens adfærd kan således sammenlignes med den adfærd, som en privat kreditor, der søger at opnå dækning for sit tilgodehavende, ville udvise. Kommissionen konkluderer derfor, at henstanden med betalingen af AGAMA's skyldige socialsikringsbidrag med tilskrivning af den lovbestemte rente i den undersøgte sag ikke udgør statsstøtte efter traktatens artikel 87, stk. 1.

([7]) Sml. 1999 I, s. 2459.
([8]) Sml. 1999 I, s. 3913.

Anvendelse af undtagelsesbestemmelserne i traktatens artikel 87

(61) Der findes en række undtagelser fra det uforenelighedsprincip, der er fastsat i traktatens artikel 87, stk. 1.

(62) I henhold til artikel 87, stk. 3, litra c), er støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner forenelig med fællesmarkedet, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod de fælles interesser.

(63) Det må vurderes, om den her omhandlede støtteordning falder ind under ovennævnte bestemmelse.

Vurdering af støtteforanstaltningerne

Betingelser, der ligger til grund for vurderingen af støtten

(64) Statens støtteforanstaltninger til fordel for AGAMA SA i den første periode i form af kapitaltilførsel, overtagelse af AGAMA's gæld og erhvervelse af aktier og i den anden periode i form af kapitaltilførsel og garantistillelse, udgør statsstøtte. Kommissionen har derfor undersøgt støttens forenelighed med Kommissionens kriterier for denne type støtte.

(65) Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder ([9]), der trådte i kraft den 9. oktober 1999, anfører i nr. 101, at Kommissionen vil undersøge, om en rednings- og omstruktureringsstøtte, der er ydet uden Kommissionens godkendelse og derfor i strid med traktatens artikel 88, stk. 3, er i overensstemmelse med fællesmarkedet.

(66) Før disse rammebestemmelsers ikrafttræden var reglerne samlet i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder ([10]), der havde været i kraft siden datoen for deres offentliggørelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, den 23. december 1994. Kommissionen henviste i sit brev af 16. maj 1997 til ovennævnte rammebestemmelser, fordi de var gældende på daværende tidspunkt, og fordi Kommissionen dengang ikke havde modtaget noget svar fra de spanske myndigheder og derfor ikke havde kendskab til samtlige statsstøtteforanstaltninger til fordel for AGAMA SA, hverken beløb eller dato for tildelingen.

(67) Alle støtteforanstaltningerne til fordel for AGAMA var imidlertid blevet gennemført før ovennævnte dato, og på daværende tidspunkt anvendte Kommissionen i landbrugssektoren ([11]) de principper, der er fastsat i nr. 228 i den ottende beretning om konkurrencepolitikken ([12]), nemlig at støtten skal være betinget af et bæredygtigt omstrukturerings- eller saneringsprogram, som resulterer i, at virksomhedens konkurrenceevne genoprettes på længere sigt, og at støtten er begrænset til, hvad der er strengt nødvendigt for at sikre virksomhedens drift i den overgangsperiode, der uundgåeligt medgår, før et program giver resultater, og hvis varighed er klart fastsat.

(68) Princippet om »engangsstøtte« (»one time, last time«) var endnu ikke indført. Derfor kan Kommissionen vurdere de to statsstøtteforanstaltninger til fordel for AGAMA SA hver for sig. Det skal endvidere påpeges, at de økonomiske vanskeligheder, som opstod for Granjas Braut SA og Granjas Son Seat SAT, og deres manglende mulighed for at gennemføre købet af AGAMA SA ikke kan tilskrives AGAMA SA, ligeså lidt som denne med rimelighed kunne have forudset disse problemer.

Vurdering af støtteforanstaltningerne

(69) Hvad angår det første statsindgreb til fordel for AGAMA SA, foretog en ekstern konsulent en gennemførlighedsanalyse, hvori de nødvendige omstruktureringsforanstaltninger blev beskrevet — en større personalenedskæring, forhandling med kreditorerne om virksomhedens gæld, hvilket resulterede i en betydelig gældseftergivelse, samt kapitaltilførsel til virksomheden. Disse foranstaltninger blev gennemført, og i kraft heraf genoprettede virksomheden sin rentabilitet og kunne efter 20 måneder sælges til en pris, der var højere end statens investering. Af alle disse grunde kan kravet om iværksættelse af en omstruktureringsproces betragtes som opfyldt.

(70) Statsindgrebet medførte ingen økonomiske omkostninger for staten, der tværtimod fik en fortjeneste på 71 mio. ESP (426 718,59 EUR). Statens kapitalandel i AGAMA SA, der efterfølgende blev solgt til en pris af 677 mio. ESP (4 068 851,65 EUR), beløb sig til i alt 663 mio. ESP (3 984 710,25 EUR), svarende til 606 mio. ESP (3 642 133,35 EUR) plus renter, der fordeler sig således: lån på 176 mio. ESP (1 057 781,30 EUR) til betaling af gæld til private finansieringsinstitutter, og 272 mio. ESP (1 634 752,92 EUR) til betaling af gæld til mælkeproducenter samt tilførsel af 146 mio. ESP (877 477,67 EUR) til AGAMA's driftskapital. Desuden 11 mio. ESP (66 111,33 EUR) til køb af aktier og 1 mio. ESP (6 010,12 EUR) i forbindelse med købsoptionen. Hvis støtteelementet i hvert af lånene anses for at udgøre 100 % af støttebeløbet ud over kapitaltilførslen (i betragtning af den vanskelige situation, AGAMA SA befandt sig i på det tidspunkt, hvor støtten blev udbetalt), når man frem til et samlet beløb på 594 mio. ESP (3 570 011,90 EUR).

([9]) EFT C 288 af 9.10.1999, s. 2.
([10]) EFT C 368 af 23.12.1994, s. 12.
([11]) Jf. Kommissionens beslutning 93/133/EØF (EFT L 55 af 6.3.1993, s. 54), bekræftet af Domstolens dom af 14. september 1994 i sag C-42/93, Spanien mod Kommissionen (Sml. 1994 I, s. 4175), og beslutning 94/343/EF (EFT L 154 af 21.6.1994 s. 37).
([12]) »Konkurrencereglerne i De Europæiske Fællesskaber«, del II, statsstøtteregler (situationen i december 1989), s. 153.

(71) Af ovennævnte grunde opfylder den støtte, der blev ydet AGAMA SA i forbindelse med det første statsindgreb, Kommissionens kriterier for denne type støtte på det tidspunkt, hvor støtten blev ydet.

(72) Hvad angår det andet statsindgreb gjorde den gennemførte omstruktureringsplan det muligt at sikre virksomhedens rentabilitet på lang sigt inden for en rimelig tidsfrist. Det er bevist af det faktum, at virksomheden allerede i 1996 opnåede en beskeden fortjeneste, som steg til 173 097 000 ESP (1 040 333,92 EUR) i 1998, og af at flere private investorer var interesseret i at erhverve virksomheden, som til sidst blev solgt til det bedste bud i slutningen af 1996. Salget foregik på grundlag af offentlig licitation og indeholder derfor intet statsstøtteelement.

(73) Endvidere var støtten begrænset til det strengt nødvendige minimum for at sikre virksomhedens fortsatte drift, som det fremgår af dennes balance, og støtten stod i rimeligt forhold til omstruktureringsomkostningerne og -fordelene. Støtten anvendtes ikke til finansiering af nye investeringer, som ikke var relateret til omstruktureringen, og heller ikke til en uforholdsmæssig stor nedsættelse af virksomhedens finansielle byrder.

(74) Staten bidrog til omstruktureringsplanen med en garanti for et lån på 500 mio. ESP (3 005 060,52 EUR) og med en kapitaltilførsel på 213 mio. ESP (1 280 155,78 EUR) i sin egenskab af aktionær i virksomheden. En del af tilskuddet bestod i konvertering til egenkapital af en gæld på 335 mio. ESP (2 013 390,55 EUR). Eftersom Kommissionen mener, at støtteelementet i de lån, der blev ydet AGAMA i 1990, udgjorde 100 % af beløbet, kan denne konvertering ikke betragtes som en ny støtte.

(75) Ud over de private aktionærers kapitaltilførsel (16 mio. ESP) bidrog virksomheden selv til omstruktureringsplanen med to lån, der var optaget i finansieringsinstitutter. For et af lånene, på 500 mio. ESP (3 005 060,52 EUR), var der stillet statsgaranti, men ikke for det andet, der beløb sig til 300 mio. ESP (1 803 036,31 EUR). Virksomheden afviklede de to lån i henholdsvis marts 1998 og juni 1999.

(76) Udgifterne i forbindelse med omstruktureringen af AGAMA er hovedsagelig relateret til betaling af fratrædelsesgodtgørelse til arbejdstagerne til et beløb af 205 mio. ESP (1 232 074,81 EUR) og genetablering af driftskapitalen via betaling af den gæld, der var oparbejdet af den tidligere ejer (Granjas Braut SA og Granjas Son Seat SAT), før staten overtog virksomheden, en gæld, der androg 580 mio. ESP (3 485 870,21 EUR).

(77) Kommissionen mener således, at den samlede statsstøtte til AGAMA SA kan anses for at stå i et rimeligt forhold til omstruktureringsomkostningerne, og at virksomheden selv bidrog i passende omfang til omstruktureringen.

(78) Følgelig opfylder også den støtte, der er ydet AGAMA SA i forbindelse med det andet statsindgreb, Kommissionens kriterier, som var gældende for denne type støtte på det tidspunkt, hvor støtten blev ydet.

(79) Det skal desuden påpeges, at eftersom øbeliggenheden ikke giver mulighed for at transportere mælk til tilgrænsende områder til konkurrencedygtige priser, har statsindgrebene til fordel for AGAMA SA også været til fordel for mælkeproducenterne, som hermed fortsat kan få deres produktion forarbejdet og markedsført. Da der er tale om en ø, er der altid et marked for virksomhedens mejeriproduktion, uanset om der i sektoren som sådan findes overskydende kapacitet.

(80) Til sidst skal det påpeges, at selv om AGAMA SA på det tidspunkt, hvor støtten blev ydet, ikke ifølge Kommissionens kriterier var forpligtet til at træffe foranstaltninger for i videst muligt omfang at opveje eventuelle skadelige virkninger på konkurrenterne, har virksomheden rent faktisk truffet sådanne foranstaltninger i form af en betydelig nedskæring af sin produktionskapacitet (med 30 %) og af antallet af ansatte (fra 244 til 51). Ifølge de dokumenter, de spanske myndigheder har forevist, har AGAMA SA ikke solgt sine produkter til en pris under kostprisen.

V. **KONKLUSIONER**

(81) Kommissionen konkluderer, at Spanien har udbetalt den omhandlede støtte på ulovlig vis i strid med traktatens artikel 88, stk. 3. Kommissionen mener ikke desto mindre, at støtten til omstruktureringen af AGAMA SA opfyldte Kommissionens kriterier for denne støttetype, som var gældende på det tidspunkt, hvor støtten blev ydet, og at den derfor kan omfattes af undtagelsen i traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), da der er tale om foranstaltninger, der tager sigte på at fremme udviklingen af den berørte erhvervsgren uden at ændre samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den af Spanien ydede statsstøtte til virksomheden Asociación General Agraria Mallorquina SA er forenelig med fællesmarkedet.

Artikel 2

Denne beslutning er rettet til Kongeriget Spanien.

Udfærdiget i Bruxelles, den 16. maj 2000.

På Kommissionens vegne
Franz FISCHLER
Medlem af Kommissionen